

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1927 kl. 5 e. m.

Sammansatt stats- och andra lagutskotts utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 111 med förslag till lag om ändrad lydelse av 40, 41 och 51 §§ i lagen den 14 juni 1918 om fattigvården m. m.

I en till riksdagen avlåten, den 24 februari 1927 dagtecknad proposition nr 111 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogade förslag till ej mindre lag om ändrad lydelse av 40, 41 och 51 §§ i lagen den 14 juni 1922 (nr 422) om fattigvården än även lag om ändrad lydelse av 63 § i lagen den 6 juni 1924 (nr 361) om samhällets barnavård;

dels ock medgiva, att vissa av nämnda lagändringar föranledda kostnader finge bestridas av det under femte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård.

Ifrågavarande proposition har hänvisats, i vad den avser lagändringar, till lagutskott och i övrigt till statsutskottet. Enligt överenskommelse mellan statsutskottet och andra lagutskottet har propositionen behandlats av sammansatt utskott.

Det huvudsakliga ändringsförslaget i propositionen är föranlett av riksdagens skrivelse den 24 maj 1922 (nr 172). I samband med detta förslag hava emellertid föreslagits vissa andra ändringar i fattigvårdslagen. Utskottet behandlar här nedan förslagen i ordningsföljd.

*Propo-
sitionen.*

Enligt nu gällande bestämmelser äger fattigvårdssamhälle att av landsting erhålla gottgörelse för utgifter för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka enligt följande grunder.

Fattigvårdslagen 40 §
1 och 2 mom.

Har fattigvårdssamhälle för *sinnessjuk* person, som är i behov av fattigvård enligt 1 § i lagen, erlagt avgift för vård å statens anstalt för sinnessjuka eller å sinnessjukanstalt, som tillhör landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, äger enligt 40 § 1 mom. det samhälle, där den vårdade har hemortsrätt, att under vissa förutsättningar för utgiven dagavgift och annan vårdkostnad utfå gottgörelse av det landsting, inom vars område fattigvårdssamhället är beläget. Enligt 40 § 2 mom. äger fattigvårdssamhälle att för vård av fattig sinnessjuk å kommunal anstalt, vilken godkänts såsom

anstalt i den ordning Konungen bestämt, av vederbörande landsting erhålla gottgörelse för *hälften* av vårdkostnaden.

För vård av fattigvårdsberättigade *sinnesslöa* personer å statsanstalt för sinnessjuka eller sinnesslöa eller å anstalt för sinnesslöa, som tillhör landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, eller å enskild anstalt för sinnesslöa, som åtnjuter statsbidrag eller blivit av Konungen för ändamålet godkänd, äger fattigvårdssamhälle utfå ersättning enligt 40 § 1 mom. med dagavgift och annan vårdkostnad.

Efter samma grunder äger fattigvårdssamhälle att av landstinget erhålla gottgörelse för vård av fattigvårdsberättigad *fallandesjuk* å anstalt för fallandesjuka, vilken tillhör landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, eller å enskild sådan anstalt, som åtnjuter statsbidrag eller blivit av Konungen för ändamålet godkänd.

Då det numera på sätt i propositionen närmare angives, blivit ifrågasatt, att statsanstalter för vård av fallandesjuka skola komma till stånd, och då det syntes lämpligt, att å kommunala sinnessjukanstalter jämväl vård av sinnesslöa kunde beredas på samma villkor som för sinnessjuka, föreslås i propositionen utvidgning av landstings ersättningskyldighet till att omfatta jämväl fattigvårdssamhälles utgifter för vård å statsanstalt av fallandesjuka enligt 40 § 1 mom. samt av sinnesslöa å kommunal sinnessjukanstalt enligt 40 § 2 mom.

40 § 3 mom.

Det huvudsakliga ändringsförslaget ligger i tillfogande av ett tredje moment i 40 § av fattigvårdslagen.¹ Detta förslag är såsom nämnts föranlett av riksdagens skrivelse den 24 maj 1922 (nr 172). I det till grund för sagda skrivelse liggande utskottsutlåtandet framhölls, bland annat, att platsbristen å statens sinnessjukanstalter föranlett, att sinnessjuka personer, även sådana som äro i trängande behov av anstaltsvård, ofta en längre tid få vänta på sådan vård. En lättnad härutinnan torde vinnas, därest möjlighet funnes att bereda *dels* expektanter till sådan anstalt *dels ock* från anstalt utskrivna sjuka, vilka fortfarande vore i behov av vård, enskild vård av tillfredsställande beskaffenhet. Förutsättningen härför vore emellertid, att kommunerna från landsting erhöle ersättning för utgifter för jämväl enskild vård. I skrivelsen anhölls om utredning rörande utsträckning av landstingens ersättningskyldighet i angivna hänseende.

Sedan nämnda utredning verkstälts av medicinalstyrelsen, föreslås nu i propositionen, att därest fattigvårdssamhälle åt fattigvårdsberättigad person, som antingen är expektant till statsanstalt för sinnessjuka, sinnesslöa eller fallandesjuka eller ock, sedan han för sinnessjukdom vårdats å statsanstalt, ehuru ej återställd utskrivits därifrån för att bereda plats åt annan sinnessjuk, vilken är i större behov av anstaltsvård än den från anstalten utskrivne, berett enskild vård, som vid prövning i den ordning Konungen bestämt finnes tillfredsställande, samhället skall av landstinget erhålla gottgörelse för vården med belopp, som motsvarar avgift för billigaste plats å vederbörande anstalt eller, då vårdkostnaden är lägre, denna kostnad.

Enligt 9 § av lagen om allmän pensionsförsäkring skall för tid, under vilken pensionstagare är intagen å allmän fattigvårds- eller sjukvårdsanstalt eller annan allmän anstalt, anstalten äga uppbära honom tillkommande pensionstillägg samt därav tillgodogöra sig kostnaderna för vården. I en till riksdagen avlåten proposition, nr 110, har Kungl. Maj:t föreslagit sådan ändring i dessa bestämmelser, att fattigvårdssamhälle, som innehar sådan anstalt eller bekostar vård därå eller enskild vård av beskaffenhet, som omförmäles i nu förevarande proposition, skall äga uppbära den vårdade tillkommande pension. Hänsyn till denna ändring är tagen vid redaktionen av nu ifrågavarande moment.

Nyssnämnda ändring i pensionsförsäkringslagen har föranlett de jäm- 41 och 51 §§. ningar, som föreslagits i 41 och 51 §§ av fattigvårdslagen.

För att bringa en i 63 § i lagen om samhällets barnavård förekommande hänvisning till ovannämnda lagrum i fattigvårdslagen i överensstämmelse med sagda lagrums föreslagna nya lydelse har en jämkning i nämnda paragraf föreslagits.

Barnavårds-
lagen.

För vinnande av erforderlig kontroll, att enskild vård, som, enligt vad ovan anförts, skulle medföra rätt till gottgörelse från landsting, blir tillfredsställande, kräves vissa kostnader. I propositionen föreslås dessa att utgå från det under femte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård.

Kostnader.

Efter denna i korthet lämnade redogörelse för propositionens innehåll, vill utskottet beträffande den närmare motiveringen för de framlagda förslagen hänvisa till propositionens egen framställning.

De i 1 och 2 mom. av 40 § i lagen om fattigvården föreslagna ändringarna få anses stå i överensstämmelse med de i lagen fastslagna principerna för fördelningen mellan landsting och fattigvårdssamhälle av kostnaden för vård av nu ifrågavarande slag. Utskottet får alltså tillstyrka bifall till propositionen i denna del.

Utskottet.
Fattigvårds-
lagen.
40 § 1 och
2 mom.

Vad härefter angår det huvudsakliga ändringsförslaget — införandet av ett mom. 3 i ovannämnda paragraf —, kan utskottet ej undgå att finna vissa betänkligheter däremot. Förslaget innebär ett avsteg från den hittills gällande principen, att landstingens ersättningsskyldighet beträffande vård åt sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka är begränsad till vård å för ändamålet avsedd anstalt. Skall en ändring härutinnan äga rum, synes densamma i varje fall böra inskränkas till vård, som är tillfredsställande. Vårdens beskaffenhet blir åter i hög grad beroende på den kontroll, som utövas däröver. Enligt uttalande av föredragande departementschefen i propositionen tänkes kontrollen skola i första hand handhas av tjänsteläkare utan specialutbildning beträffande sinnessjukvården. Mer än ett besök årligen å vårdplatsen har av kostnadsskäl ej kunnat ifrågasättas. Under förarbetena till propositionen har från olika håll gjorts gällande,

40 § 3 mom.

att en så beskaffad kontroll ej kunde anses tillräcklig. Departementschefen synes ej heller vilja bestrida detta. Han erinrar emellertid om, att utredning av frågan om dispensärverksamhet för sinnessjuka pågår, och han uttalar den förväntan, att med denna frågas lösning förutsättningar för en effektivare kontroll skola inträda.

Utskottet vill vidare erinra om riksdagens uttalande år 1925, att all sinnessjukvård bör övertagas av staten. En sådan lösning av frågan synes utskottet vara den enda fullt tillfredsställande. Densamma kräver dock betydliga kostnader. Det kan således ligga nära till hands att, därest genom nu föreslagna bestämmelser en mera omfattande enskild vård av sinnessjuka från kommunernas sida kommer till stånd, den slutliga lösningen undanskjutes. I propositionen har visserligen uttalats, att de föreslagna reformerna allenast äro av provisorisk natur och att därmed ingalunda åsyftas att slå in på andra vägar för sinnessjukvårdens ordnande än dem, som statsmakterna tidigare förklarat böra följas. Ett provisorium kan emellertid vara av olika varaktighet. Det synes utskottet ej uteslutet, att ett bifall till förslaget i dess helhet kan fördröja mer effektiva åtgärder.

Utskottet vill även erinra därom, att landstingens utgifter för fattigvården skulle enligt förslaget kunna komma att avsevärt ökas. Landstingen äro redan i hög grad belastade med utgifter för sociala ändamål, ej minst på grund av de skyldigheter, som år 1918 enligt 40—42 §§ i fattigvårdslagen pålades landstingen. Medan före nämnda år landstingen icke hade några utgifter alls för fattigvården, uppgingo dessa enligt den senaste tillgängliga statistiken till bortåt 7 miljoner kronor.

Även om riksdagens uttalande beträffande sinnessjukvårdens ordnande med all kraft vidhålles, måste man likväl räkna med, att den befintliga platsbristen å statens sinnessjukanstalter kommer att fortfara en tid framåt. Såsom i propositionen framhålles äro de nuvarande förhållandena mycket otillfredsställande. Utskottet anser sig fördenskull ej böra motsätta sig vissa åtgärder för åvägabringande av en tillfällig lättnad. Med hänsyn till de i propositionen gjorda uttalandena, dels att de föreslagna åtgärderna äro avsedda att vara allenast av provisorisk natur, och dels att vederbörlig uppmärksamhet kommer att ägnas frågan om åstadkommande av en förbättrad kontroll över den ifrågasatta vårdens beskaffenhet, anser sig utskottet sålunda kunna förorda förslaget, vad *expektanterna* angår.

Vad åter från sinnessjukanstalter *utskrivna lugnare sinnessjuka* beträffar, måste utskottet ställa sig avvisande. Det synes utskottet i hög grad tvivelaktigt, huruvida någon lättnad står att vinna på den i propositionen föreslagna vägen. I motiveringen till propositionen framhålles, att mot utskrivningar, i vad anginge fattigvårdsberättigade personer, plägat resas ett synnerligen starkt motstånd från vederbörande fattigvårdssamhällen, å vilka enligt nu gällande bestämmelser vårdkostnaden för den sjuke därigenom skulle helt överflyttas. Det vore dock att förvänta, att fattigvårdssamhäl-

lena skulle bliva mera benägna än nu att mottaga sådana utskrivna, därest ersättning för deras vård i enskilda hem erhöles från landstingen.

Emellertid ankommer det enligt 50 § i sinnessjukstadgan den 14 juni 1901 på hospitalsdirektionerna, efter anmälan av överläkaren, att utskriva obotligt sinnessjuka, som en längre tid vårdats å hospital eller asyl och ej visat sig vådliga för sig och andra, i det fall att utrymme saknas för sinnessjuk, som är i större behov av anstaltsvård. Enligt 53 § i samma stadga äga direktionerna, för den händelse fattigvårdssamhälle icke avhäm- tar utskrivnen fattigvårdsberättigad patient försända denne till hemorten på fattigvårdssamhällets bekostnad. Det vill alltså synas, som om nu gällande bestämmelser skapade fullt tillräckliga betingelser ifråga om utskrivning från sinnessjukhusen av ifrågavarande lugnare patienter för beredande av plats åt mera svårartat sinnessjuka. Det motstånd, som tilläventyrs från fattigvårdssamhälles sida reses mot dylik utskrivning, lär icke lagligen kunna utöva någon inverkan på hospitalsmyndigheterna ifråga om deras skyldighet att tillse, att hospitalen, med hänsyn till förekommande expek- tanser, beläggas med de patienter, som äro mest i behov av anstaltsvård.

Antager man emellertid, att det förhåller sig på sätt uppgivits, näm- ligen att hospitalsmyndigheterna ofta fästa avseende vid det motstånd, som från fattigvårdssamhällets sida reses mot utskrivning av lugnare sinnes- sjuka, har man uppenbarligen att undersöka, huruvida det finnes anled- ning antaga, att den föreslagna ersättningen från landstingen för deras ut- ackordering i enskilt hem, vilken ersättning beräknas till en krona 20 öre om dagen, med avdrag eventuellt av pensionsbelopp, kan hava den verkan, att hospitalsmyndigheterna komma att företaga avsevärt tätare utskriv- ningar än som nu sker och fattigvårdssamhällena befinnas nämnvärt villigare att mottaga de utskrivna. Utskottet föreställer sig, att så icke kommer att ske. Kommunerna komma helt visst att avböja att i större mån än som nu är fallet belastas med övertagande från hospitalen av sinnessjuka, utom i de jämförelsevis få fall, då det kan tillstädjas samma kommun att i stället för den utskrivne få en sin expektant intagen på anstalten.

Skulle man emellertid med förslagets genomförande nå det avsedda målet, d. v. s. ökad möjlighet att utskriva lugnare sinnessjuka från hospi- talen, kan detta medföra konsekvenser av icke önskvärd art. Skulle näm- ligen platsbristen å anstalterna fortfara, ligger det nära till hands för hospitalsdirektionerna att verkställa en uppdelning av patienterna, därvid allenast de, för vilka anstaltsvård är mest oundgänglig, bibehölles å an- stalterna, under det att omsorgen om de övriga överlåtes å vederbörande fattigvårdssamhällen. En sådan anordning kan lätt bliva permanent. Detta skulle likväl stå i bestämd strid med de principer för sinnessjukvårdens ordnande, för vilka riksdagen tidigare uttalat sig. Verkställes en upp- delning av antytt slag, synes det utskottet, som om dessa principer krävde, att jämväl de lugnare patienterna omhändertoges av staten enligt det i

propositionen omförmälda *Korsbergasystemet* eller annorledes. En sådan anordning skulle ock medföra, att vården även för dessa patienter bleve av fullt tillfredsställande beskaffenhet.

På nu anförda skäl anser sig utskottet böra avstyrka antagandet av Kungl. Maj:ts förslag vad ifrågavarande utskrivna beträffar.

Utskottet vill i detta sammanhang framhålla, att en annan utväg för beredande av lättnad i de bestående förhållandena möjligen kan åstadkommas. Av motiveringen till propositionen framgår, att ersättning enligt de föreslagna bestämmelserna aldrig kan ifrågakomma för vård, som meddelas å ålderdomshem. Allenast därest särskild sinnessjukanstalt upprättas och godkännes enligt 40 § 2 mom., kan fattigvårdssamhälle erhålla ersättning för den vård, som det självt bereder. Dylika anstalter kunna dock upprättas endast av kommuner med betydande ekonomiska resurser. En lättnad i det nuvarande bekymmersamma läget, vilket med fullt fog torde kunna betecknas som ett nödläge, skulle, efter allt att döma, dock stå att vinna, därest vård av någorlunda tillfredsställande beskaffenhet kunde med bidrag av landstingen beredas å eller i samband med ålderdomshem. Mot en sådan anordning har visserligen anförts, dels att de sinnessjukas närvaro skulle försämra tillståndet å ålderdomshemmen, och dels att anordningen skulle göra det svårare att få verkliga kommunala sinnessjukavdelningar till stånd. Emellertid må häremot framhållas, att landstingsbidraget skulle utgå endast under vissa förutsättningar, bland vilka kunde uppställas, att de sinnessjuka hölles effektivt skilda från andra understödstagare samt att vården i det hela taget finge betecknas såsom tillfredsställande. Utskottet förmenar att på dylikt sätt beredd vård i många fall skulle vara bättre än den, som kommer en under enskild vård utackorderad sjuk till godo. Då det efter riksdagens uttalanden i frågan år 1925 och innevarande år lär vara att förvänta, att riksdagens program för sinnessjukvårdens ordnande kommer att genomföras så snabbt som möjligt, synes inrättandet av nya kommunala anstalter jämväl med hänsyn till de därmed förbundna kostnaderna ej vara att påräkna i någon vidare omfattning. Sjuka, som stå i väntan å inträde å vårdanstalt, komma dock alltid att finnas. En tillfällig vård jämväl å anstalt stående i samband med ålderdomshem, även om en sådan anstalt ej i allo fyller de för godkännande enligt 40 § mom. 2 uppställda villkor, synes väl kunna ifrågakomma. Dylig anstalt synes därför, därest den vid prövning i vederbörlig ordning befinnes tillfredsställande, vara förtjänt av samma bidrag, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle komma enskild vård till del.

41 och 51 §§. Såsom redan anförts sammanhänga de föreslagna ändringarna i 41 och 51 §§ av lagen om fattigvården med en i propositionen nr 110 föreslagen ändring i 9 § av lagen om allmän pensionsförsäkring. Enligt vad utskottet inhämtat, har andra lagutskottet tillstyrkt nämnda ändringsförslag. Därest denna ändring kommer till stånd, lär konsekvensen bliva att jämväl nu ifrågavarande ändringsförslag bifalles.

Även i den av utskottet föreslagna omfattningen kräver ändringen i lagen om fattigvården den av Kungl. Maj:t föreslagna jämkningen i lagen om samhällets barnavård.

Barnavårds-
lagen.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande bestridande av kostnaden för genomförandet av ifrågavarande lagändringar har ej givit utskottet anledning till erinran.

Kostnaden.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förslag ej kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande:

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

1:o)

Lag

om ändrad lydelse av 40, 41 och 51 §§ i lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Härigenom förordnas, att 40, 41 och 51 §§ i lagen den 14 juni 1918 om fattigvården skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

40 §.

1 mom. Har fattigvårdssamhälle för person, som är i behov av fattigvård enligt 1 §, erlagt avgift för vård å statens anstalter för sinnessjuka, sinnesslöa eller fallandesjuka, för vilken ersättning ej kunnat uttagas av den vårdade eller för honom försörjningspliktig person, och äro ej sådana omständigheter för handen, att gottgörelse för vården enligt vad i 60 § sägs skall lämnas av staten, då äger det samhälle, där den vårdade har hemortsrätt, att för utgiven dagavgift och annan vårdkostnad utfå gottgörelse av det landsting, inom vars område fattigvårdssamhället är beläget.

Lag samma — — — ändamålet godkänd.

I fråga — — — motsvarande tillämpning.

2 mom. Har åt sinnessjuk eller sinnesslö, som är i behov av fattigvård enligt 1 §, beretts vård å vederbörligen godkänd sinnessjukanstalt, vilken tillhör stad, som deltagar i landsting, eller landskommun, äger det fattigvårdssamhälle, som har att ansvara för vårdkostnaden, att under de förutsättningar, som för erhållande av ersättning enligt 1 mom. stadgas, av vederbörande landsting erhålla gottgörelse för hälften av vårdkostnaden, till beloppet bestämd på sätt i 1 mom. sägs. Landstinget äger för beviljande av sådan gottgörelse uppställa de ytterligare villkor, som kunna befinnas lämpliga.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

3 mom. Har person, som är i behov av fattigvård enligt 1 §, i vederbörlig ordning förklarats berättigad till inträde å staten tillhörig anstalt för sinnessjuka, sinnesslöa eller fallandesjuka men saknas utrymme för hans mottagande å sådan anstalt, då äger för tid, varunder den sjuke erhåller enskild vård, som vid prövning i den ordning Konungen bestämt befinner tillfredsställande, det fattigvårdssamhälle, som har att ansvara för vårdkostnaden, att under de förutsättningar, som för erhållande av ersättning enligt 1 mom. stadgas, av vederbörande landsting bekomma gottgörelse för vården.

Ersättning utgår ej för längre tid än från den dag, då den sjuke förklarades berättigad till inträde å anstalten, till och med den dag, då behovet av vården upphörde.

Ersättningens belopp skall motsvara avgift för billigaste plats å den anstalt, där inträde beviljats, eller, då vårdkostnaden är lägre, denna kostnad; skolande från ersättningsbeloppet göras avdrag med belopp, motsvarande vad fattigvårdssamhället jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring ägt för ifrågavarande tid uppbära i pension eller understöd för den vårdade.

Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ersättning för enskild vård åt person, som är i behov av fattigvård enligt 1 §, därest han för sinnessjukdom vårdats å staten tillhörig anstalt och, ehuru ej återställd, utskrivits från anstalten för att lämna plats åt annan sinnessjuk, vilken är i större behov av anstaltsvård; skolande i sådant fall ersättningen ej utgå för längre tid än till och med den dag, då behovet av vården upphörde.

41 §.

1 mom. Där fattig — — — 1 mom. sägs.

2 mom. Därest genom landstings försorg upprättas anstalt för personer, som lida av annan kronisk eller obotlig sjukdom än i 1 mom. sägs, bör tillfälle till vård åt fattiga sjuka där beredas; och må landstinget fastställa en avgift för vården, ej överstigande halva skillnaden mellan vårdkostnaden och till vården utgående statsbidrag. Denna avgift skall jänte tillägg, motsvarande hälften av den vårdade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring tillkommande pension eller understöd, av vederbörande fattigvårdssamhälle erläggas för å sådan anstalt intagen fattig.

Har fattigvårdssamhälle — — — befinnas lämpliga.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

51 §.

Ersättning för lämnad vård utgår med det belopp, vartill kostnaden därför skäligen kan uppskattas. Har fattigvårdssamhälle ägt uppbära pension eller understöd, som jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring tillkommit den vårdade, eller har statsbidrag åtnjutits för vården, skall vad fattigvårdssamhället sålunda ägt uppbära avräknas från kostnaden.

Konungen eller — — — fall utgå.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928. För tid före nämnda dag skall landsting icke vara skyldigt att utgiva ersättning enligt 40 § 3 mom.

2:o)

L a g

**om ändrad lydelse av 63 § i lagen den 6 juni 1924 (nr 361)
om samhällets barnavård.**

Härigenom förordnas, att 63 § i lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård skall erhålla följande ändrade lydelse:

63 §.

Har kommun haft utgift för omhändertaget barns vård i fall, som avses i 40, 41 eller 42 § i lagen om fattigvården, eller har kommun haft utgift för sådant barn i fall, då jämlikt 60 § samma lag ersättning för fattigvård lämnas av staten, äger kommunen i förhållande till vederbörande landsting eller staten den rätt, som enligt omförmälda lagrum tillkommer fattigvårdssamhälle.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928.

1

1

B. att riksdagen måtte medgiva, att kostnaderna för anordnande i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen angivna grunder av kontroll över enskild vård av sinnessjuka må bestridas av det under femte huvudtiteln

uppförda ordinarie förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård.

Stockholm den 12 maj 1927.

På utskottets vägnar:

WILLIAM LINDER.

Vid ärendets behandling hava närvarit
från första kammaren: herrar *Linder, Pers, von Stockenström, Carl Johansson, Clemetson** och *Sundberg*;

från andra kammaren: herrar *Öberg, Carlsson-Frosterud, Olsson* i Kullenbergstorp, *Magnusson* i Kalmar, *Johanson* i Hallagården* och *Anderson* i Storegården.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Linder, Pers, von Stockenström, Carl Johansson, Carlsson-Frosterud* och *Magnusson* i Kalmar, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»I en till riksdagen avlåten, den 24 februari 1927 dagtecknad proposition nr 111 — — — — —

Utskottet får alltså tillstyrka bifall till propositionen i denna del.

Vad härefter angår det huvudsakliga ändringsförslaget — införandet av ett mom. 3 i ovannämnda paragraf — innebär detta ett avsteg från den hittills gällande principen, att landstingens ersättningsskyldighet beträffande vård åt sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka är begränsad till vård å för ändamålet avsedd anstalt. Skall en ändring härutinnan äga rum, bör den enligt utskottets förmenande inskränkas till vård, — — — — —

skola inträda.

Utskottet vill vidare erinra om riksdagens uttalande år 1925, att bristen på vårdplatser för sinnessjuka bör avhjälpas genom nyanskaffning av hospitalplatser. En sådan lösning av frågan synes utskottet vara den enda fullt tillfredsställande. Densamma kräver dock betydliga kostnader. Det kunde sålunda vara att befara, att, därest genom nu föreslagna bestämmelser en mera omfattande enskild vård av sinnessjuka från kommunernas sida kommer till stånd, den slutliga lösningen undanskjutes. I propositionen har emellertid uttalats, att de föreslagna reformerna allenast äro av provisorisk natur och att därmed ingalunda åsyftas att slå in på andra vägar för sinnessjukvårdens ordnande än dem, som statsmakterna tidigare förklarar böra följas.

Vid sådant förhållande och med hänsyn till det i propositionen gjorda uttalandet att vederbörlig uppmärksamhet kommer att ägnas frågan om åstadkommande av en förbättrad kontroll över den ifrågasatta vårdens beskaffenhet, finner utskottet ingen erinran vara att göra mot det föreslagna momentet.

Utskottet vill i detta — — — — —. Sjuka, som stå i väntan å inträde å vårdanstalt, liksom ock från anstalt utskrivna, vilka äro i behov av särskild tillsyn, komma dock alltid att finnas. En tillfällig — — — till del.

Såsom redan — — — — — ändringsförslag bifalles.

En följd av bifall till Kungl. Maj:ts förslag till ändringar i fattigvårdslagen lär bli, att jämväl förslaget till ändring i barnavårdslagen bör bifallas.

Vad Kungl. Maj:t — — — — — till erinran.

Utskottet får sålunda hemställa, att Kungl. Maj:ts förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.»